

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1138

5.12.2024

Ly Forsikring ASA

Næringsliv

Skade på tak – brudd på sikkerhetsforskrift om snømåking – fal. § 4-8.

Taket i sikredes produksjonslokale kollapset grunnet snøtyngde. Da taket kollapset, var det pågående reparasjonsarbeider på et tak som lå over taket som kollapset. Entreprenøren som utførte reparasjonsarbeidet, hadde måkt snø fra taket som ble reparert over på taket som senere kollapset. Det lå også en del snø på taket som kollapset før reparasjonsarbeidene begynte. Ifølge takstmannen oppstod skaden grunnet en håndverkerfeil. Takstmannen mente at entreprenøren burde ha måkt taket som kollapset før man tilførte mer vekt på taket. Foretaket avkortet sikredes erstatning med 50 % grunnet brudd på sikkerhetsforskrift om "jevnlig snømåking". Det ble vist til at sikrede var ansvarlig for å måke taket, og sikrede hadde ikke kontrollert om det var behov for måking. Sikrede avviste imidlertid at erstatningen kunne avkortes. Ifølge sikrede hadde de fått beskjed av gårdeier om at entreprenøren ville sørge for snømåking i reparasjonsperioden. Sikrede hadde ikke grunn til å tro at arbeidet ikke ble utført på en forsvarlig måte. Videre viste sikrede til at skaden ikke ville ha oppstått dersom håndverkeren ikke hadde omfordelt snøen på taket. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for snøtyngdeskade, herunder spørsmål om foretaket kan avkorte sikredes erstatning grunnet brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Sikredes forsikringsavtale angir følgende sikkerhetsforskrift:

5.2.9 Drift og vedlikehold

[...] Forsikringstaker skal sørge for jevnlig snømåking av tak, veranda, balkong og terrasse på bygning han benytter til sin virksomhet, slik at skade ikke oppstår. Bygningen må tilfredsstille de lastkrav iht.

Bygningslovgivningen som gjaldt da bygningen ble bygd/ombygget.

Sikrede driver næringsvirksomhet i lokaler leid av M. AS. I henhold til leieavtalen er sikrede ansvarlig for utvendig vedlikehold av bygget, herunder snømåking.

I 2023 inngikk gårdeier M. AS en avtale med S. AS om reparasjon av byggets tak. S. AS engasjerte deretter R. AS til å utføre utbedringsarbeidene. Arbeidene ble utsatt til januar 2024. S. AS forsikret M. AS om at de ville ta risikoen for merarbeid grunnet snø og vinter. Ifølge sikrede ble de informert om at entreprenøren ville overta ansvaret for snømåking i reparasjonsperioden. Videre mente sikrede at de kun ble informert om når arbeidet skulle starte. Det ble ikke informert om fremdrift, varighet, utførelse eller andre forhold knyttet til utbedringsarbeidene.

R. AS startet arbeidet i midten av januar 2024. For å reparere taket som var ødelagt, måtte R. AS snø fra det ødelagte taket over på et annet tak. Fra 18.1. 24 ble arbeidene satt på pause fordi R. AS måtte vente på nye takplater. Ifølge sikrede ble de ikke informert om at arbeidene hadde stanset.

I perioden fra 18.1.24 til 28.1.24 falt det 30 mm med nedbør på stedet. Taket kollapset den 28.1.24. Kollapsen medførte at deler av sikredes produksjonsanlegg ble skadet. Dette medførte igjen at sikredes produksjon ble redusert.

S. AS kom på befaring. Ifølge takstmannen oppstod skaden grunnet en håndverkerfeil. Takstmannen viste til at firmaet som skulle reparere taket hadde måkt snøen ned på taket som kollapset, slik at bæreevne ble overbelastet og taket kollapset.

Foretaket besluttet å avkorte sikredes erstatning med 50 %, jf. fal. § 4-8. Som begrunnelse viste foretaket til brudd på sikkerhetsforskriften om å måke taket "jevnlig". Foretaket viste til at det kom 34 mm snø i perioden 18.1.24 til 28.1.24, da R. AS hadde avsluttet måkearbeidene. Til tross for at R. AS hadde påført taket store snømengder og det kom etterfølgende nedbør, ble ikke taket måkt. Foretaket mente at taket kollapset fordi det ikke var ryddet for snø.

Deretter kom S. AS på en ny befaring. Takstmannen fastholdt at skaden oppstod grunnet en håndverkerfeil. Det ble vist til at det var måkt snø fra taket som skulle repareres ned på taket som kollapset. Takstmannen påpekte at håndverkerne burde ha måkt taket som ble skadet før de tilførte mer snølast, eller spurt de som var ansvarlige for vedlikehold på bygget om å fjerne snøen. Takstmannen anslo at det var ca. 240 kg/m² snø på taket som kollapset før håndverkerne begynte arbeidene. Videre mente takstmannen at håndverkene tilførte taket 161 kg/m² med snø. Deretter hadde det snødd 30 kg/m² med snø i perioden 18.1.24 til 28.1.24. Ifølge takstmannen var det ca. 430 kg/m² snø på taket da det kollapset. Taket skulle tåle 250 kg/m² etter byggeforskriftene som gjaldt på oppføringstidspunktet.

Sikrede sendte inn klage på foretakets vurdering. I klagen skrev sikrede at de ikke var kontraktspart. Sikrede var ikke involvert i utbedringsarbeidene utenom å stå på kopi på e-postene mellom gårdeier og S. AS. Sikrede avviste at de var kjent med hvordan arbeidet skulle utføres. De hadde forholdt seg til at gårdeier/entreprenør skulle utføre nødvendig snømåking i forbindelse med utbedringsarbeidene, slik de var blitt informert om fra gårdeier/entreprenør. Utover orientering om oppstart hadde ikke sikrede fått noen informasjon om arbeidene. Sikrede mente at skaden oppstod fordi håndverkeren hadde omfordelt snøen på taket. Det er ukjent om foretaket gjorde en ny vurdering av saken.

Saken ble så brakt inn for Finansklagenemnda. I forbindelse med behandlingen for Finansklagenemnda har partene diskutert om det var mulig for sikrede å se at snøen på taket var omfordelt og ikke måkt ned. Sikrede har lagt ved bilder av bygningen og avviser at det er mulig å se taket som kollapset fra veien. Ifølge sikrede har gårdeier også forklart at de forventet at snøen skulle måkes ned fra taket, og ikke omfordeles.

I forbindelse med nemndsbehandlingen er det vedlagt ny dokumentasjon. Foretaket har vedlagt tilbudet fra S. AS. Ifølge tilbudet ble det avtalt rivning av gamle takplater og legging av nye takplater.

Sikrede har i det vesentlige anført at foretaket må utbetale full erstatning for skaden. Det avvises at foretaket kan avkorte erstatningen grunnet brudd på sikkerhetsforskrifter, jf. fal. § 4-8. Sikrede anfører at man må ta utgangspunkt i takets bruddstyrke for å vurdere om sikkerhetsforskriften er brutt. Ifølge takstrapporten var takets bruddstyrke 320 kg/m². Videre viser sikrede til at det var 240 kg/m² snø på taket før snøen ble omfordelt. Ut fra denne snømengden mente sikrede at det ikke var behov for å måke taket. Men etter at snøen ble omfordelt, var det en overbelastning på 111 kg/m² på taket. Dette innebærer at takets beregnede bæreevne var overskredet med god margin etter at håndverkeren hadde tilført mer snø på taket.

Deretter anfører sikrede at vilkåret om årsakssammenheng ikke er oppfylt. Det vises til at skaden oppstod grunnet R. AS sin omfordeling av snøen. Sikrede viser til takstrapporten, hvor takstmannen konkluderte med at skaden oppstod grunnet en håndverkerfeil. Da taket kollapset, var utbedringen av taket ikke ferdig. Sikrede anfører at det må ses bort fra øvrige skadeårsaker som "et lite vesentlig element i skadebildet i forhold til en annen årsak som anses som den dominerende", jf. Rt. 1992 s. 64. Sikrede har ikke hatt noe ansvar eller foranledning til å involvere seg i utbedringsarbeidene.

Videre anfører sikrede at de er mindre enn lite å legge til last. Det avvises at sikrede hadde en oppfordring til å måke taket. Før R. AS begynte reparasjonsarbeidet, var det ca. 240 kg/m² snø på taket. Deretter kom det ca. 30 kg/m² med snø etter at R. AS hadde satt arbeidet på pause. Ettersom taket skulle tåle 320 kg/m², var den naturlige snømengden godt innenfor takets bæreevne. Sikrede viser også til at det var gårdeier som engasjerte firmaet og hadde kontakt med håndverkeren. Ifølge sikrede ble de informert om at gårdeier/entreprenør ville måke taket i løpet av reparasjonsperioden. Sikrede ble ikke informert om hvordan arbeidet skulle utføres, og sikrede antok at håndverkeren ville måke snøen ned fra taket. De var ikke kjent med at håndverkeren omfordelte snøen på taket eller at håndverkeren hadde tatt et opphold i arbeidet. Sikrede avviser at de er ansvarlig for at gårdeier eller håndverkeren valgte feil fremgangsmetode for arbeidet. I tillegg anfører sikrede at de har gjennomført kontroller og måkt ved behov. Subsidiært anfører sikrede at en avkortning på 50 % er for høy.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at sikredes erstatning kan avkortes med 50 %, jf. fal. § 4-8. Det vises til brudd på sikkerhetsforskriftenes pkt. 5.2.9. Her fremgår det at forsikringstaker skal "sørge for jevnlig snømåking av tak [...] på bygning han benytter i sin virksomhet, slik at skade ikke oppstår". Foretaket anfører at sikkerhetsforskriften er brutt når snømengden på taket overstiger byggets bæreevne etter byggeforskriftene som gjaldt på oppføringstidspunktet. Det avvises at takets bruddstyrke er relevant for vurderingen av om sikkerhetsforskriften er brutt. Etter byggeforskriftene på oppføringstidspunktet skulle bygget tåle 250 kg/m². Da taket kollapset, var det ca. 430 kg/m² snø på taket. Sikrede har derfor brutt sikkerhetsforskriften.

Foretaket avviser også at R. AS sin måking av snø var den utløsende skadeårsaken. Det vises til at det lå masse snø på taket før R. AS begynte sine arbeider. Deretter gikk det tre uker fra R. AS omfordelte snøen til taket kollapset. I denne perioden hadde det kommet ytterligere snøfall. Foretaket anfører at det er sikredes manglende måking etter det siste snøfallet som var den utløsende årsaken til skaden.

Videre anfører foretaket at sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet på sikkerhetsforskriften. Sikrede har ikke foretatt noen vurderinger, kontroller eller måking av taket. Foretaket anfører at den eneste naturlige og forsvarlige måten å få snøen ned på, er å måke over snøen på taket som kollapset, og deretter måke snøen ned på bakken. Det er irrelevant at man valgte en annen fremgangsmåte for å måke taket etter skaden. Foretaket anfører også at sikrede enkelt kunne ha avklart om håndverkeren måtte snøen ned fra taket eller gjennomført kontroll av snømengden. I tillegg anfører foretaket at sikrede var kjent med hvilke mengder snø som lå på taket før arbeidene startet, og hvilke snømengder som kom etter at [R. AS] begynte arbeidene.

Når det gjelder avkortningsgraden, anfører foretaket at bruddet på sikkerhetsforskriften er så grovt at hele kravet kunne vært avvist. Foretaket viser til at sikrede ikke har måkt taket i løpet av vinteren 2023/2024 da skaden inntraff. Sikrede har heller ikke utført kontroll eller vurdert tiltak. Videre hadde ikke sikrede kunnskap om takets bæreevne.

I forbindelse med nemndsbehandlingen anfører foretaket at det ikke stemmer at R. AS hadde påtatt seg ansvaret for å måke taket som kollapset. Ifølge tilbudet ble det kun avtalt reparasjon av taket som måtte repareres. Videre mener foretaket at e-posten fra S. AS må tolkes slik at firmaet kun hadde påtatt seg å måke taket som skulle repareres. Foretaket anfører også at selv om andre engasjeres til å måke, så er sikrede pålagt å kontrollere måkingen etter sikkerhetsforskriften.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Saken gjelder om foretaket kan avkorte sikredes erstatning grunnet brudd på sikkerhetsforskrift om snømåking, jf. fal. § 4-8.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Nemnda mener sakens omfang og kompleksitet i seg selv medfører at realitetsbehandling vil "i særlig grad gå utover klageorganets effektivitet" fordi dette vil kreve uforholdsmessig store ressurser.

Etter nemndas oppfatning krever saken at det nærmere hendelsesforløpet og ansvarsforholdene belyses ved umiddelbar bevisførsel i domstolene, slik som avhør av parter, vitner og fagkyndige.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).